

QORTI ĊIVILI PRIM'AWLA

ONOR. IMĦALLEF TONI ABELA LL.D.

Seduta ta' nhar il-Ħamis 9 ta' Jannar 2025

Numru 3

Rikors Numru 1088/2017/1

BNF Bank plc ġja Banif Bank (Malta) plc (C 41030)

vs

SM (Marketing) Ltd. C 41560 (bħala l-kumpannija debitorji prinċipali) u Mark Bezzina K.I. numru 446674M, SM (Services) Ltd. C47967, Stephen Galea K.I. numru 274870M u Mary Galea K.I. numru 247673M (ilkoll bħala garanti in solidum mal-kumpannija debitorji prinċipali) u b'digriet tal-20 ta' Jannar 2020 Dr. Noel Bartolo u Prokuratur Legali Doreen Aquilina ġew maħtura bħala kuraturi ad litem biex jirrapreżentaw l-interessi tal-mejta Mary Galea u b'digriet tal-14 ta' Ġunju 2021 Dr. Noel Bartolo ġie sostitwit b'Dr. Jason Grima.

Il-Qorti:

Rat ir-rikors tas-Socjeta' BNF Bank Plc (il-bank Attur) tad-29 ta'

Novembru 2017 li permezz tiegħu talab u ppremetta s-segweni:

- “1. Illi l-kumpannija esponenti hi bank kummercjali licenzjat taht il-Ligijiet ta' Malta biex fost l-ohrajn issellef flus lill-klijenti taghha;
2. Illi l-kumpannija debitrice principali hija klijent tal-kumpannija esponenti u hadet minn ghandha ghall-finijiet tan-negozju taghha, self ta' zewg miljun Euro (€2,000,000) ai termini ta' Credit agreement datat 7 ta' Lulju 2014 (ara Dok. 'A') u zewg kuntratti pubblici maghmula fl-atti tan-nutar Dr Philip Lanfranco fl-1 ta' Settembru 2014 (ara rispettivament Dokumenti 'B1' u 'B2'), liema self kien jikkonsisti fis-segwenti:
 - i. Business Loan - miljun u disa' mitt elf Euro (€1,900,000), u
 - ii. Business Overdraft – mitt elf Euro (€ 100,000);
3. Illi l-kumpannija debitrice principali naqset milli thallas lura s-self u konsegwentement, id-dejn hu kif gej:
 - i. kwantu l-Business Loan fuq imsemmi, l-ammont ta' miljun, disa' mija u hamsa u hamsin elf, sitt mija u tnejn u tmenin Euro u ttax – il centezmu (€1,955,682.12), dovut fuq Loan Account numru 58289 70 4, bl-imghaxijiet inkluzi ta' mija u tlieta u ghoxrin elf, mija u tnejn u tmenin Euro u ttax -il centezmu (€123,182.12) mahduma sat-12 ta' Settembru 2017 (ara Dok. 'C'), u
 - ii. kwantu l-Business Overdraft fuq imsemmi, l-ammont ta' tlett elef, seba' mija u tlieta u erbghin Euro u sitta u disghin centezmu (€3,743.96) dovut fuq Current Account numru 58289 10 1, bl-imghaxijiet inkluzi ta' tlettax -il Euro u tmienja u sittin centezmu (€13.68) mahduma sat-12 ta' Settembru 2017 (ara Dok. 'D');

Illi in konnessjoni mal-facilitajjiet Bankarji fuq imsemmija, l-kumpannija debitrice principali ghandha mal-kumpannija esponenti, l-Current Account numru 58289 10 2 (ara Dok. 'E') u fuq dan il-kont, hemm dovut l-ammont ta' hamsin Euro u disgha u ghoxrin centezmu (€50.29) fi spejjez varji, li sat-12 ta' Settembru 2017, kien jinkludi mghaxxijiet ta' sbatax -il centezmu (€0.17) (ara Dok. 'F');

5. Illi in vista tas-suespost, l-ammont dovut hu ta' miljun, disa' mija u disgha u hamsin elf u erba' mija u sitta u sebghin Euro u sebgha u tletin centezmu (€1,959,476.37);
6. Illi d-dejn fuq imsemmi, sar dovut fl-intier tieghu mill-kumpannija debitrice principali lill-kumpannija esponenti:
 - i. kwantu l-Business Loan u l-Business Overdraft fuq imsemmija, ai termini ta' klawsola 9(t) tal-Credit Agreement markat Dok. 'A'

u gja msemmi, stante li kif qed tistipula din l-istess klawnsola, sehheh wahda jew aktar mill-Events of Default imsemmijin f'dan il-Credit Agreement, partikolarment, izda mhux esklussivament:

“a. Default by the Borrower/s in the payment of any amount of principal, interest, fees, charges due for payment in the manner stipulated in the agreement regulating the Facility,

b. The Borrower/s committing any other breach of or omitting to observe any other of the obligations and undertakings as expressed to be assumed by it in the agreement regulating the Facility,

n. Any other event which in the Bank's reasonable opinion gives grounds for belief that the Borrower/s may not perform all or any of the obligation/s under or otherwise comply with the terms of the agreement regulating the Facility”, u

ii. kwantu l-Current Account numru 58289 10 2 u gja imsemmi, ai termini ta' klawnsola 5 tat-Terms and Conditions relattivi u klawnsola 6 tal-Conditions of Use relattivi (ara Dokumenti 'G' u 'H' rispettivament);

7. Illi kull wiehed mill-intimati l-ohra, ossija Mark Bezzina, SM (Services) Ltd., Stephen Galea u Mary Galea dahlu garanti solidali mal-kumpannija debitrici principali u dan ai termini ta' Dokumenti 'I' u 'J' kwantu l-ewwel tnejn u ai termini ta' Dok. 'K' kwantu l-ahhar tnejn;

8. Illi in virtu` ta' dawn il-garanziji, l-imsemmija garanti huma responsabbli solidalment mal-kumpannija debitrici principali sabiex ihallsu d-dejn ta' din tal-ahhar, u dana skond kif patwit minnhom fl-istess garanziji;

9. Illi l-kumpannija esponenti ttentat tinterpella lill-intimati diversi drabi biex ihallsuha d-dejn, fosthom permezz t'ittra legali datata 18 ta' Novembru 2016 (ara Dok. 'L') u ittra ufficcjali numru 2547/2017 datata 18 ta' Lulju 2017 u prezentata quddiem din l-Onorabbli Qorti (ara Dok. 'M') izda dawn baqghu inadempjenti u l-kumpannija debitrici principali sa anke` rrespingiet bla raguni ta' xejn, l-interpellanza tal-kumpannija esponenti permezz ta' risposta prezentata fis-27 ta' Lulju 2017 (ara Dok. 'N');

10. Illi l-kreditu tal-kumpannija esponenti huwa cert, likwidu u dovut u l-intimati m'ghandhomx eccezzjonijiet x'jaghtu f'dan ir-rigward kontra t-talbiet esponenti;

11. Illi ghalhekk jezistu l-elementi kollha rikjesti mil-Ligi a tenur ta' l-Artikoli 167 et sequitur tal-Kapitolu 12 tal-Ligijiet ta' Malta.

Ghaldaqstant u ghar-ragunijiet fuq premissi, l-kumpannija esponenti titlob bir-rispett lill dina l-Onorabbli Qorti sabiex:

1. taqta' u tiddeciedi dina l-kawza bid-dispensa tas-smigh, ai termini ta' l-Artikoli 167 et sequitur tal-Kap. 12 tal-Ligijiet ta' Malta; u
2. tiddikjara li l-intimati huma solidalment bejniethom, debitori tal-kumpannija esponenti fl-ammont ta' €1,959,476.37, b'dana li r-responsabilta` tal-hlas ta' kull wiehed mill- garanti solidali Mark Bezzina, SM (Services) Ltd., Stephen Galea u Mary Galea tkun skond kif patwit minnhom fil-kuntratti ta'garanzija rispettivi; u
3. tikkundanna lill-intimati solidalment bejniethom, ihallsu lill-kumpannija esponenti l-ammont ta'€1,959,476.37, b'dana li r-responsabilta` tal-hlas ta' kull wiehed mill- garanti solidali Mark Bezzina, SM (Services) Ltd., Stephen Galea u Mary Galea tkun skond kif patwit minnhom fil-kuntratti ta'garanzija rispettivi,

Bl-ispejjez, bank charges u fees u bl-imghaxijiet mit-12 ta' Settembru 2017 sad-data tal-pagament effettiv u dan kollu ai termini tal-Credit Agreement fuq imsemmi u markat Dok. 'A' u t-Terms and Conditions fuq imsemmija u markati Dok. 'G', l-Conditions of Use fuq imsemmija u markati Dok. 'H' u t-Tariff of Charges relattivi ghall-Current Accounts (ara Dok. 'O').

L-imghaxijiet qed jintalbu bir-rati segwenti:

1. bil-hdax fil-mija (11%) fis-sena kwantu l-ammont dovut fuq l-Loan Account numru 58289 70 4 u fuq imsemmi, u dan skond kif stipulat fi klawnsoli 5 u 9(t) tal-Credit Agreement markat Dok. 'A' u msemmi aktar 'l fuq, u
2. bil-ghaxra fil-mija (10%) fis-sena kwantu l-ammont dovut fuq l-Current Accounts numri 58289 10 1 u 58289 10 2 fuq imsemmija, u dan skond kif stipulat fit-Tariff of Charges relattiva markata Dok. 'O' u msemmija aktar 'l fuq (ara markar bl-ahdar fuq Dok. 'O');

L-intimati huma minn issa ngunti ghas-subizzjoni u dan b'rizerva ghal kull dritt iehor spettanti lill-kumpannija esponenti fil-konfront tal-istess intimati.”

Rat ir-risposta ta' SM (Marketing) Ltd (il-konvenuta SM), Mark Bezzina (il-konvenut Bezzina), u SM (Services) Ltd (il-konvenuta Services) li permezz tagħha wiegħbu u eċċipew is-segwenti:

permezz tagħha wiegħbu u eċċipew is-segwent:

- “1. Illi fl-ewwel lok irid jigi pruvat li gew avanzati lill-konvenuti s-somom pretizi, irid jigi pruvat x'rata ta' imghax kienet applikabbli ghal tali somom fid-diversi perjodu tar-relazzjoni bankarja bejn is-socjeta' attrici u l-konvenuti, u jrid jigi ppruvat x'servizzi gew rezi mis-socjeta' bankarja attrici lill-konvenuti, f'kaz illi s-somma mitluba tikkomprendi fiha charges, ledger fees jew kommissjonijiet;
2. Illi minghajr pregudizzju gha-suespost, in vista ta' l-artikoli 986(2), 1139, 1142 u 1850 sa 1853 Kap. 16 tal-Ligijiet ta' Malta, it-talbiet attrici jinkludu somom sostanzjali ta' imghax in excess mil-limitu massimu mpost mil-ligi, kif ukoll imghax kompost u charges, ledger fees u kommissjonijiet mhux dovuti li gew mizjuda ma' l-obbligazzjonijiet principali b'qerq tad-dispozizzjonijiet relattivi ghall-anatocizmu u l-uzura latenti, u li ghaldaqstant ghandhom jinqatghu mill-kapital, flimkien ma' l-imghax kompost li rega' gie mizjud fuqhom, ai termini ta' l-artikolu 185(2) Kap. 16 tal-Ligijiet ta' Malta;
3. Illi minghajr pregudizzju ghas-suespost l-esponenti ma jaqblux li huma debitori tas-socjeta attrici fl-ammont mitlub kif jista' biex jigi ppruvat fil-mori tal-proceduri u hemm lok fost affarijiet ohra fejn is-socjeta attrici agixxiet intempestivament ghall-irkupru ta' somom avanzati mill-bank attur;
4. Illi minghajr pregudizzju ghas-suespost, l-eccipjenti ma kienux u ma humiex garanti idonei ai termini ta' l-Att. 1931 tal-Kodici Civili ta' Malta in kwantu fl-ebda mument ma kellhom beni bizzejjed biex jaghmlu tajjeb ghall-oggett ta' l-obbligazzjoni, fatt maghruf mill-kreditur u ghalhekk ipso jure ma humiex garanti u in kwantu l-azzjoni attrici hija diretta fil-konfront tagħhom din hija nfondata fil-fatt u fid-dritt;
5. Illi minghajr pregudizzju ghas-suespost il-garanzija li qed jipprova jenforza l-bank attur huma monki kif ser jigi ppruvat f'dawn il-proceduri;

Salv eccezzjonijiet ulterjuri.”

Rat ir-risposti tal-Kuraturi deputati sabiex jirrapresentaw l-interessi tad-defunta Mary Galea (il-konvenuti Kuraturi) li eċċipew is-segwent bir-risposta tat-12 ta' Frar 2020:

- “1. Illi f'dan l-istadju l-esponenti mhux edotti mill-fatti u ghalhekk jirriservaw li jipprezentaw risposta ulterjuri meta u jekk jirnexxielhom

jikkomunikaw mal-intimati minnhom rapprezentati u f'dan ir-rigward minn issa jitolbu lir-rikorrenti tipprovdilhom kull informazzjoni li jista' ghandha dwar kull mezz ta' komunikazzjoni mal-eredi tal-intimata defunta.

2. Illi fi kwalunkwe kaz din il-kawza ma tistax tinstemgħa bil-procedura tal-giljottina peress li mhux idoneju li tintuza procedura ta' giljottina meta hemm konvenuti li għalihom qegħdin jidhru kuraturi deputati li f'dan l-istadju mhumiex edotti mill-fatti.
6. Illi għal finijiet w effetti kollha tal-Ligi f'dan l-istadju l-esponenti jeccepixxu li t-talbiet attrici huma nfondati fil-fatt u fid-dritt u għandhom jigu respiti.
7. Illi *dato ma non concesso* li ma jigux akkolti l-eccezzjonijiet sudetti l-esponenti jirrilevaw illi jekk hemm xi ammont li talvolta jista' jigi dikjarat li hu dovut, għandu jekk ikun il-kaz japplika l-beneficcju tal-eskussjoni u/jew il-beneficcju tal-qsim tad-dejn skont il-Ligi.
8. Salvi, jekk ikun il-kaz, eccezzjonijiet ulterjuri.”

U s-segweni bir-risposta tad-9 ta' Marzu 2020:

- “1. Illi f'dan l-istadju l-esponenti mhux edotti mill-fatti u għalhekk jirriservaw li jipprezentaw risposta ulterjuri meta u jekk jirnexxielhom jikkomunikaw mal-intimati minnhom rapprezentati u f'dan ir-rigward minn issa jitolbu lir-rikorrenti tipprovdilhom kull informazzjoni li jista' għandha dwar kull mezz ta' komunikazzjoni mal-eredi tal-intimata defunta.
2. Illi għal finijiet w effetti kollha tal-Ligi f'dan l-istadju l-esponenti jeccepixxu li t-talbiet attrici huma nfondati fil-fatt u fid-dritt u għandhom jigu respinti.
3. Illi fil-mertu, jingħad illi l-esponenti huma nfurmati illi l-intimata defunta kienet afflitta minn mard mentali meta ingħataw il-garanziji lil Bank attur u kwindi minn dan il-lat tali kuntratti huma nulli essendo l-kunsens wiehed ivvizzjat.
4. Illi di piu l-esponenti huma nfurmati wkoll illi d-defunta ma ffirmat ebda kuntratti.
5. Illi bla pregudizzju dato ma non concesso li ma jitlaqghux l-eccezzjonijiet precedenti, jingħad illi għandu jigi pruvat li gew avanzati lil konvenuti jew min minnhom is-somom pretizi, irid jigi pruvat x'rata ta' imghax kienet applikabbli għal tali somom fid-diversi perjodi tar-relazzjoni bankarja vantata, u jrid jigi ppruvat x'servizzi gew rezi mis-socjeta' bankarka attrici lil konvenuti jew min minnhom.

6. Illi minghajr pregudizzju, in vista ta' l-artikolu 986(2), 1139,1142 u 1850 sa 1853 Kap. 16 tal-Ligijiet ta' Malta, it-talbiet attrici jinkludu somom sostanzjali ta' imghax in excess mil-limitu massimu mpost mil-ligi, kif ukoll imghax kompost u charges, ledger fees u kommissjonijiet mhux dovuti li gew mizjuda ma' l-obbligazzjonijiet principali u li ghaldaqstant ghandhom jinqatghu mill-kapital, flimkien ma' l-imghax kompost li rega' gie mizjud fuqhom, ai termini ta' l-artikolu 185(2) Kap. 16 tal-Ligijiet ta' Malta;
7. Illi minghajr pregudizzju ghas-suespost l-esponenti jirrilevaw illi d-defunta hiex debitrice tas-socjeta attrici;
8. Illi minghajr pregudizzju ghas-suespost in vista ta' diskrepanzi u nuqqas ta' qbil bejn il-partijiet fuq transazzjonijiet effettwati bejn il-partijiet hemm lok li ssir talba mill-esponenti ghal hatra ta' accountant kwalifikat sabiex jirrelata fuq il-kitba tan-negozju tas-socjeta attrici ai termini ta' l-Art. 23 tal-Kap. 13 tal-Ligijiet ta' Malta;
9. Illi *dato ma non concesso* li ma jigux akkolti l-eccezzjonijiet sudetti l-esponenti jirrilevaw illi jekk hemm xi ammont li talvolta jista' jigi dikjarat li hu dovut, ghandu jekk ikun il-kaz japplika l-beneficcju tal-eskussjoni u/jew il-beneficcju tal-qsim tad-dejn skont il-Ligi.
10. Salvi, jekk ikun il-kaz, eccezzjonijiet ulterjuri."

Rat l-atti u dokumenti kollha.

Qrat u semgħet ix-xhieda mressqa tul il-kawża. Rat li l-Kawża tħalliet għal-lum għas-Sentenza.

Punti ta' fatti

Din hija kawża fejn il-bank Attur qiegħed jitlob is-somma imsemmija fir-rikors promotur mingħand is-Socjeta' SM bħala d-debitrici principali u l-konvenuti l-oħrajn bħala garanti solidali għall-ħlas. Kawża li ħadet it-tul, stante d-diffikulta biex jiġu notifikati xi partijiet u l-ħatra ta' kuraturi għal Mary Galea li mietet fil-mori tal-Kawża.

Dak li qiegħed jitlob il-Bank mingħand il-konvenuti fil-kwalita imsemmija hu l-ammont ta' €1,959,476.37 kif fost oħrajn kif pattwit bejn il-partijiet bis-saħħa ta' kuntratt fl-atti tan-Nutar Philip Lanfranco tal-1 ta' Settembru 2014 (a' fol 14) u kif ukoll skritturi oħra. Is-Socjeta SM interpellata biex tħallas dan l-ammont b'ittra uffiċjali (a' fol 49) irrispingiet il-ħlas b'ittra uffiċjali oħra da parti tagħha (a' fol 51).

Għalhekk il-Bank Attur proċeda b'din il-kawża biex jirriklama l-ħlas tal-ammont li qed ikun mitlub.

Konsiderazzjonijiet

Din il-Kawża diġa' ġiet deċiża fil-mertu fit-22 ta' Frar 2024. Ġara li bi żvista din il-Qorti naqset li tipprovdli u tiddeċiedi dwar il-Kap ta' l-ispejjes.

Ġustament, is-Socjeta' Attrici intavolat rikors abbaži ta' l-artikolu 235 tal-Kap 12 tal-Liġijiet ta' Malta peress li n-nuqqas fis-Sentenza imsemmija tassew jammonta għal *ab omissa decisione*.

Deċide

Għaldaqstant għar-raġunijiet premessi din il-Qorti qed taqta' u tiddeċiedi din il-vertenza bil-mod segwenti.

Tikkundanna lill-konvenuti kollha solidalment bejniethom, salv għall-Kuraturi Deputati li ġew maħtura biex jirrapreżentaw lid-defunta Mary Galea sabiex iħallsu l-ispejjes kollha tal-kawża. L-ispejjes tal-Kuraturi

Deputati imsemmija jkunu wkoll a' karigu tal-konvenuti l-oħra solidalment bejniethom.

Imħallef Toni Abela

Deputat Registratur